

Forskrift om bekjempelse av lakselus i akvakulturanlegg

Dato	FOR-2012-12-05-1140
Departement	Nærings- og fiskeridepartementet
Publisert	I 2012 hefte 13
Ikrafttredelse	01.01.2013
Sist endret	FOR-2018-04-19-674
Endrer	FOR-2009-08-18-1095
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-2003-12-19-124-§7, LOV-2003-12-19-124-§14, LOV-2003-12-19-124-§15, LOV-2003-12-19-124-§19, LOV-2003-12-19-124-§26, FOR-2003-12-19-1790
Kunngjort	07.12.2012 kl. 16.20
Rettet	16.03.2016 (§ 7 fjerde ledd)
Korttittel	Forskrift om lakselusbekjempelse

Kapitteleversikt:

Hoveddel

Vedlegg 1. Krav til rutinemessig telling av lakselus

Hjemmel: Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet 5. desember 2012 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 7, § 14, § 15, § 19 og § 26 jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790.

Endringer: Endret ved forskrifter 14 mars 2016 nr. 242, 6 mars 2017 nr. 275, 19 april 2018 nr. 674.

Rettelser: 09.01.2013 (§ 16), 16.03.2016 (§ 7 fjerde ledd).

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å redusere forekomsten av lakselus slik at skadevirkningene på fisk i akvakulturanlegg og i viltlevende bestander av laksefisk minimaliseres, samt redusere og bekjempe resistensutvikling hos lakselus.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder for akvakulturanlegg med laksefisk i sjø. For slaktermerder ved slakteri gjelder kun § 5 og § 9 siste ledd.

Forskriften retter seg mot enhver som har eller plikter å ha godkjenning etter forskrift 17. juni 2008 nr. 823 om etablering og utvidelse av akvakulturanlegg, zooutikker m.m.

§ 3. Definisjoner

I forskriften menes med:

- a) *Behandling*: Medikamentell avlusning ved bad eller gjennom fôret, eller andre metoder som fjerner lakselus, herunder mekanisk fjerning. Bruk av rensefisk regnes ikke som behandling.
- b) *Bevegelige stadier*: Voksne hannlus og halv voksne (preadulte) stadier av lakselus.
- c) *Fastsittende stadier*: Copepoditt- og chalimusstadier av lakselus.
- d) *Lakselus*: Hoppekreps av arten *Lepeophtheirus salmonis*.
- e) *Resistens*: Mangelfull behandlingseffekt som skyldes at deler av eller hele den aktuelle lakselusepopulasjonen har arvbar nedsatt følsomhet for det farmasøytiske virkestoff som benyttes, slik at deler av eller hele populasjonen kan overleve en dose legemiddel som er dødelig for majoriteten av individene i en normalt følsom populasjon.
- f) *Rensefisk*: Fisk som er ment for eller brukes til å redusere antall parasitter på fisk i akvakulturanlegg.
- g) *Voksen hunn*: Kjønnsmoden hunn med eller uten eggstrenger.

0 Endret ved forskrift 19 april 2018 nr. 674.

§ 4. Samordnet plan for kontroll og bekjempelse av lakselus

Akvakulturanleggene skal ha en plan for effektiv kontroll og bekjempelse av lakselus. Planen skal være samordnet med andre akvakulturanlegg innenfor et nærmere bestemt geografisk område. Omfanget på det geografiske området skal bestemmes ut fra hydrografiske forhold og plasseringen av akvakulturanlegg, slik at området er egnet for å få til en effektiv kontroll og bekjempelse.

Planen skal beskrive samordnede tiltak som gjennomføres for å ivareta hensyn til ville bestander, og skal spesielt omfatte tiltak som sikrer lavest mulig forekomst av infektive stadier av lakselus i sjøen i perioder som er kritiske for ville bestander av laks og sjørret. Planen skal minst inneholde følgende:

- a) navn, lokalitetsnummer og kontaktdetaljer for akvakulturanlegg som er omfattet av det geografiske området med samordnet plan,
- b) begrunnelse for valg av områdets omfang,
- c) tiltak som gjennomføres i akvakulturanlegg i området for å begrense forekomsten av lakselus og utviklingen av resistens, herunder rutiner for samordnet utsett i og brakkelegging av akvakulturanlegg,
- d) rutiner for samordning av behandlinger gjennom året med tidsrom og tiltaksgrense for disse behandlingene. Dette gjelder også samordnede behandlinger om våren, jf. § 7,
- e) rutiner for utveksling av informasjon mellom akvakulturanlegg innenfor området som er nødvendig for å gjennomføre samordnet kontroll og bekjempelse. Informasjonsutvekslingen skal minst inneholde opplysninger om gjennomførte behandlinger, resultater fra følsomhetsundersøkelser og tellinger av lakselus.

Planen skal til enhver tid være oppdatert, og tiltak skal gjennomføres i samsvar med planen. Planen skal være tilgjengelig på akvakulturanlegget og oversendes årlig til Mattilsynet innen 1. oktober. Endringer av planen skal umiddelbart varsles inn til Mattilsynet.

§ 5. Soner for kontroll og bekjempelse av lakselus

Dersom planen etter § 4 ikke anses tilstrekkelig til å oppfylle forskriftens formål, kan Mattilsynet fastsette forskrift om sone for å sikre gjennomføring av nødvendige tiltak. Slik forskrift kan blant annet omfatte krav om:

- a) tidspunkt og grenseverdier for gjennomføring av samordnede behandlinger,
- b) egne grenser for lakselus,
- c) reduksjon av biomasse,
- d) bruk av slaktemerder,
- e) godkjenning av planer for forebygging og bekjempelse av lakselus, og
- f) ytterligere krav til telling av lakselus i akvakulturanlegg.

§ 6. Måling av sjøtemperatur og telling av lakselus

Sjøtemperaturen på tre meters dyp skal måles minst hver uke.

Antallet lakselus skal telles minst hver 7. dag ved temperaturer lik eller over 4 °C, og minst hver 14. dag ved temperaturer under 4 °C. Stamfisk er unntatt fra krav om telling ved temperaturer under 4 °C. Telling av lakselus skal gjennomføres i henhold til kravene i vedlegg 1.

Kravene til telling gjelder ikke dersom all fisken i akvakulturanlegget skal slaktes ut innen 14 dager etter at telling skulle vært gjennomført.

§ 7. (Opphevet)

0 Endret ved forskrift 14 mars 2016 nr. 242, opphevet ved forskrift 6 mars 2017 nr. 275.

§ 8. Grenser for lakselus og tiltak

I Nord-Trøndelag og sørover skal det fra og med mandag i uke 16 til og med søndag i uke 21 til en hver tid være færre enn 0,2 voksen hunnlus av lakselus i gjennomsnitt per fisk i akvakulturanlegget. Fra og med mandag i uke 22 til og med søndag i uke 15 skal det til en hver tid være færre enn 0,5 voksen hunnlus av lakselus i gjennomsnitt per fisk i akvakulturanlegget.

I Nordland, Troms og Finnmark skal det fra og med mandag i uke 21 til og med søndag i uke 26 til en hver tid være færre enn 0,2 voksen hunnlus av lakselus i gjennomsnitt per fisk i akvakulturanlegget. Fra og med mandag i uke 27 til og med søndag i uke 20 skal det til en hver tid være færre enn 0,5 voksen hunnlus av lakselus i gjennomsnitt per fisk i akvakulturanlegget.

Det skal gjennomføres tiltak for å sikre at mengden lakselus ikke overskrider grensene i første og andre ledd, herunder om nødvendig utslakting av fisk.

Mattilsynet kan gi tillatelse til en høyere grense for lakselus for stamfisk det siste halve året den står i sjøen.

0 Endret ved forskrift 6 mars 2017 nr. 275.

§ 9. Behandling, evaluering og følsomhetsundersøkelser

Ved bruk av legemiddel i behandling mot lakselus skal behandlingen gjennomføres med et legemiddel som forventes å ha god effekt basert på relevante følsomhetsundersøkelser. Behandlingen skal gjennomføres i alle produksjonsenhetene i akvakulturanlegget, med mindre det kan dokumenteres at behandling av alle produksjonsenhetene er åpenbart unødvendig.

Badebehandling skal gjennomføres i lukket behandlingsenhet med mindre legemidlet er godkjent for annen form for behandling. Oral behandling skal ikke gjennomføres ved sviktende appetitt.

Behandlingseffekten skal evalueres etter hver gjennomført behandling med legemiddel. Ved mangelfull effekt av gjennomført behandling skal årsaksforhold umiddelbart utredes, og følsomhet for legemiddel skal undersøkes spesifikt. Slik evaluering, utredning og undersøkelse skal gjennomføres av autorisert dyrehelsepersonell.

Det skal iverksettes tiltak for å bekjempe resistente lakseluspopulasjoner, herunder om nødvendig utslakting av fisk og forlenget brakklegging.

§ 10. Rapportering

For hver uke skal følgende opplysninger rapporteres til Mattilsynet senest i løpet av tirsdag i nærmeste påfølgende uke. Rapportering skjer i henhold til fastsatt skjema og skal angi:

- a) sjøtemperatur,
- b) behandling mot lakselus,

- c) hvilke virkestoff og mengde virkestoff som er benyttet ved behandling mot lakselus,
- d) resultater av følsomhetsundersøkelser,
- e) mistanke om resistens, og
- f) antallet lakselus av voksen hunnlus, bevegelige og fastsittende stadier.

0 Endret ved forskrift 19 april 2018 nr. 674.

§ 11. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og kan fatte nødvendige vedtak, jf. matloven § 19 og § 23, for å oppnå etterlevelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne forskriften. Mattilsynet kan også fatte enkeltvedtak i henhold til matloven § 24 til § 26.

§ 12. Tvangsmulkt

Dersom virksomhetene unnlater å etterkomme enkeltvedtak innen fastsatt frist, kan Mattilsynet for hver påbegynte 10 000 fisk i akvakulturanlegget fastsette løpende dagmulkt til folketrygdens grunnbeløp dividert med 36,5.

Tvangsmulkten kan fastsettes i forbindelse med pålegget. Tvangsmulkten løper fra den dagen fristen løper ut og inntil det forhold som er i strid med forskriften er rettet.

§ 13. Straff

Overtredelse av bestemmelser gitt i denne forskriften eller enkeltvedtak gitt i medhold av forskriften er straffbart i henhold til matloven § 28.

§ 14. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særskilte tilfelle dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

§ 15. Ikrafttredelse og oppheving av forskrift

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2013. Samtidig oppheves forskrift 18. august 2009 nr. 1095 om bekjempelse av lus i akvakulturanlegg.

§ 16. Overgangsbestemmelse

Planer for gjennomføring av samordnede behandlinger våren 2013 i henhold til § 4 skal sendes inn til Mattilsynet innen 15. februar 2013.

Vedlegg 1. Krav til rutinemessig telling av lakselus

1. Det skal telles lakselus i følgende tre stadiegrupper:
 - a) voksen hunnlus,
 - b) bevegelige stadier, og
 - c) fastsittende stadier.

2. I Nord-Trøndelag og sørover skal det fra og med mandag i uke 14 til og med søndag i uke 21 telles lakselus på minst 20 tilfeldige fisk fra alle merdene i akvakulturanlegget ved hver telling. Fra og med mandag i uke 22 til og med søndag i uke 13 skal det telles lakselus på minst 10 tilfeldige fisk fra alle merdene i akvakulturanlegget ved hver telling. Snitt fra telling i alle merder legges til grunn ved innrapportering av lus.
3. I Nordland, Troms og Finnmark skal det fra og med mandag i uke 19 til og med søndag i uke 26 telles lakselus på minst 20 tilfeldige fisk fra alle merdene i akvakulturanlegget ved hver telling. Fra og med mandag i uke 27 til og med søndag i uke 18 skal det telles lakselus på minst 10 tilfeldige fisk fra alle merdene i akvakulturanlegget ved hver telling. Snitt fra telling i alle merder legges til grunn ved innrapportering av lus.
4. Fisken skal fanges inn med orkastnot eller annen metode som sikrer et representativt utvalg av fisk. Fisken skal bedøves før telling. En og en fisk tas opp og undersøkes nøye. Lus som detter av i bedøvelseskaret skal også telles med.
5. For hver fisk skal antall lakselus i de forskjellige stadiegruppene føres inn i skjema laget til formålet. For hver merd skal følgende opplysninger også noteres på samme skjema: Merdnummer, merdens størrelse (omkrets/side) og dybde (rette vegger), antall fisk og gjennomsnittsvekt av fisk.
6. For hver merd skal gjennomsnittet beregnes for hver stadiegruppe ved å legge sammen alle lakselus i gruppen fra all fisk som er undersøkt i merden, delt på antall undersøkte fisk. For akvakulturanlegget skal gjennomsnittet for hver stadiegruppe beregnes ved å legge sammen gjennomsnittene fra hver merd delt på antall merder.
7. Forut for behandling mot lakselus som kun omfatter enkelte produksjonsheter, skal det være gjennomført lakselustelling i alle produksjonsheter i akvakulturanlegget.

0 Endret ved forskrift 6 mars 2017 nr. 275.